

Oponentský posudek na magisterskou diplomovou práci

ZVLÁDÁNÍ STRESU PŘI SIMULTÁNNÍM TLUMOČENÍ (TEORETICKO-EMPIRICKÁ STUDIE)

Marie PŘIBYLOVÁ

Předkládaná magisterská diplomová práce se zabývá zvládáním stresu při simultánním tlumočení.

Práce je rozdělena do dvou částí – teoretické a empirické. Část teoretická je dále dělena do šesti podkapitol, ve kterých kandidátka na základě prostudované literatury nejprve stres jako takový definuje, popisuje jeho projevy a účinky. V dalších podkapitolách se zabývá stresem při simultánním tlumočení, stresogenními aspekty tlumočení, zvládáním stresu a tlumočnickým výcvikem ve vztahu ke stresu. Vychází z psychologických prací Hladkého a Křivohlavého i z prací teoretiků tlumočení.

Teoretická část je dobře napsaná, pro empirickou část je naprosto relevantní, což nebývá u teoreticko-empirických diplomových prací vždy pravidlem. Je zřejmé, že diplomantka se v dané problematice dobře orientuje. K této části mám jen několik připomínek, které se týkají formální stránky. Např. tabulka na straně 29 je podle mého názoru nepřehledná. Na str. 14 se diplomantka odvolává na výše zmíněné autory, které se mi „výše“ nepodařilo najít. Překlepů je v této části výrazně méně než v části empirické, za zmínku stojí překlep na str. 19 (útok místo útěk).

K diskusi při obhajobě je citovaný text z publikace JTP Doporučené minimální tarify za překlad a tlumočení (str. 75). Předpokládám, že se jedná o tlumočení simultánní a doporučení 100% navýšit sazbu v případě, „*že po dohodě se zadavatelem je nasazen jen jeden tlumočnick*“ nepovažují za důkaz mimořádné náročnosti této činnosti, ale za důkaz mimořádné neprofesionality.

Část empirická je obdobně jako část teoretická dělena do šesti podkapitol. V první části se diplomantka dotazníkovou metodou snaží zjistit anticipační stres u studentů na začátku semestru, ve kterém začínají simultánně tlumočit, a srovnává tento stav se stavem na konci semestru. Ve druhé a třetí části zkoumá „*prostřednictvím dotazníku a samostatné rešerše*“ (str.85) studijní plány na vybraných vysokoškolských pracovištích. Tento dotazník není uveden v příloze. Na str. 95 a 96 uvádí diplomantka sedm oslovených pracovišť, na následujících stránkách popisuje studijní plány používané pouze na třech těchto pracovištích (UTRL FF UK, ISIT a Università degli Studi di Trieste). U obhajoby bych ocenila, kdyby diplomantka vysvětlila, proč se nepokusila získat informace i o jiných vysokoškolských pracovištích, která výuku tlumočení nabízejí. Předpokládám, že podobné informace by měly být k dispozici o všech pracovištích, která spadají pod Evropské konsorcium (EMCI). Další podkapitola (IV.) se věnuje vlastnímu empirickému výzkumu mezi profesionálními tlumočnickými a studenty tlumočnickými. Cílem výzkumu bylo zjistit, „*zda mají respondenti tlumočnické vzdělání, zda bylo součástí výcviku také zvládání stresu a jaký je jejich názor na*

užitečnost a nutnost zahrnutí této problematiky do tlumočnického výcviku.“(str.102)

Kandidátka si je velmi dobře vědoma všech omezení, která vyplývají z podobných empirických výzkumů prováděných na studentech i profesionálních tlumočnících. Většinou se totiž jedná o poměrně malý vzorek. Z toho vyplývá, že četnost uvedených názorů může být ryze náhodná, je z podstaty tohoto konkrétního výzkumu zatížena vysokou mírou subjektivity a i odpovědi, u kterých bychom očekávali konzistenci – str. 109 – jsou nekonzistentní. V této souvislosti by bylo zajímavé srovnat studijní plány tlumočnického programu na USL (Universita sedmnáctého listopadu) a UTRL FF UK chronologicky, tedy za padesát let výuky tlumočení u nás.

Podkapitoly **Doporučení** a **Závěr** obsahují řadu doporučení a námětů, které jsou jistě podnětné a navrhuji, aby se k nim diplomantka vrátila v průběhu obhajoby. Zajímavé je i zjištění, že tlumočení na dálku nepovažují studenti ani profesionální tlumočníci za nejvíce stresující. Naopak za nejvíce stresující považují konsekutivní tlumočení. Z toho by mohlo vyplývat, že i zvládnutí stresu při konsekutivním tlumočení je obtížnější než u jiných typů tlumočení a navrhovaný volitelný seminář (str. 129) by to měl zohlednit.

K formální stránce nemám žádné zásadní připomínky, i když – hlavně v empirické části – překlady jsou. Velmi vysoce hodnotím kvalitu anglického abstraktu i vlastních překladů. Formulačně i terminologicky je práce zdařilá a vlastní struktura práce je velmi dobře vyvážená.

Předkládaná diplomová práce tak splňuje všechny požadavky kladené na magisterskou diplomovou práci. Doporučuji, aby práce byla přijata k obhajobě a v případě úspěšné obhajoby ohodnocena známkou *v ý b o r n ě*.

V Praze dne 25. srpna 2014

PhDr. Jana Rejšková